

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

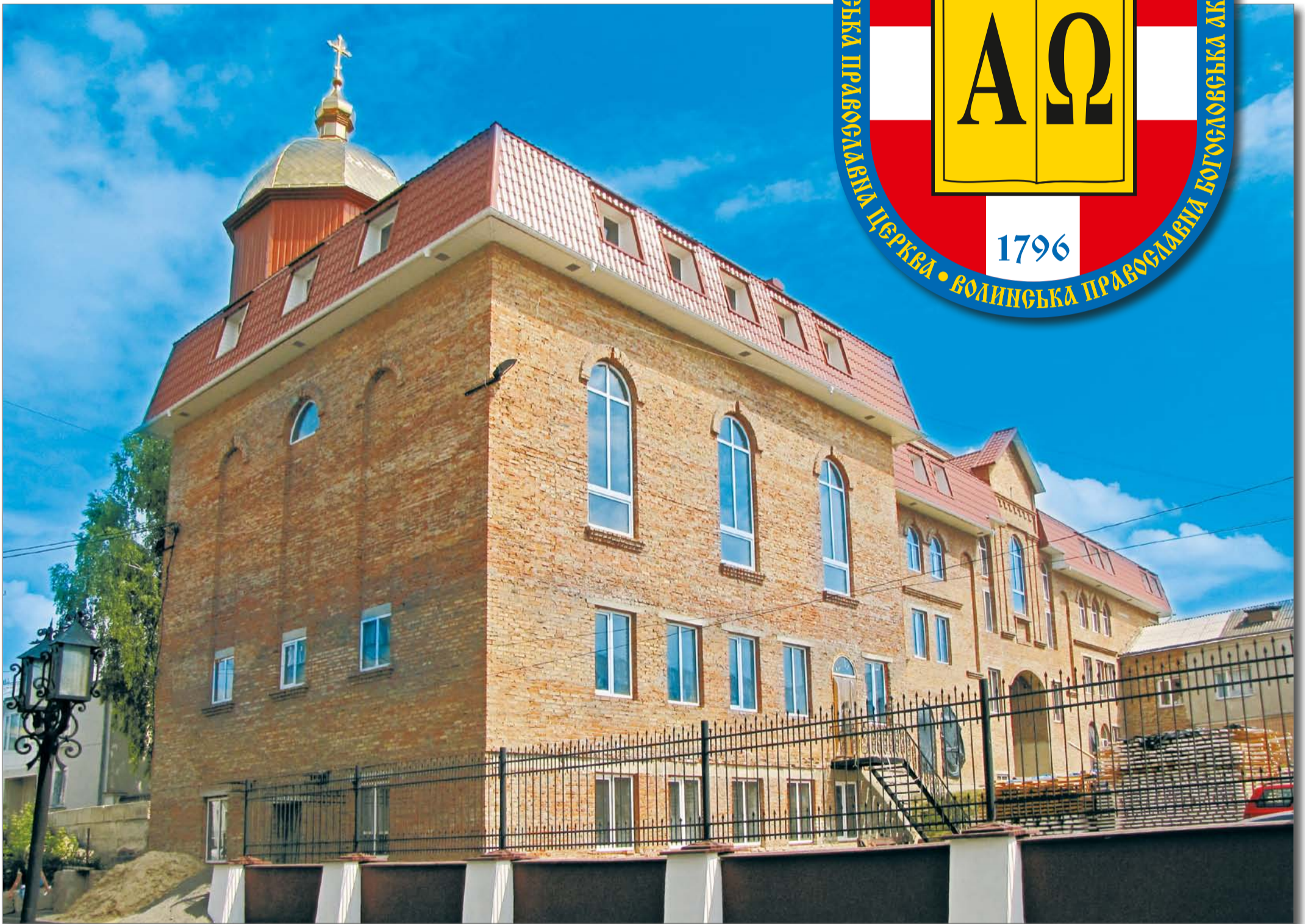
За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№7 (80) липень 2011 р.

ВОЛИНСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ

Спеціальний випуск

Минулого року Священний Синод, розглянувши прохання нашого архієпископа Михаїла про реорганізацію Волинської духовної семінарії (ВДС) у Волинську православну богословську академію, доручив Синодальному управлінню у справах духовної освіти вивчити це питання. Тож 14 квітня семінарію для перевірки навчального процесу та матеріально-технічної бази відвідала комісія у складі: ректор Київської православної богословської академії (КПБА) доцент єпископ Переяслав-Хмельницький і Бориспільський Єпифаній (голова комісії), ректор Львівської православної богословської академії доцент протоієрей Ярослав Ощудляк, завідувач богословського відділення КПБА при Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича доцент протоієрей Микола Щербань та викладач-методист, секретар вченої ради КПБА священник Віталій Клос.

Комісія встановила, що викладацький склад ВДС налічує 37 осіб, із них: викладачів семінарії – 33; викладачів регентського відділу – 4. Кандидатський ступінь мають 11 викладачів ВДС: 9 – богословських наук, 1 – філософських та 1 – історичних. У семінарії діють 5 наукових кафедр, навчається 68 студентів на стаціонарі та 53 – на заочному секторі (загалом 121 чол.). Програми, навчальні плани та вимоги до написання робіт відповідають прийнятим у КПБА. Бібліотека ВДС налічує 9 тис. томів книг та 16 тис. одиниць періодичних видань.

13 травня на черговому засіданні Священного Синоду під головуванням Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета прийнято рішення з нового навчального року «реорганізувати Волинську духовну семінарію у Волинську православну богословську академію».

Світлина інформаційної служби єпархії.

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередачі, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

У консисторії

30 травня з нагоди Дня працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження в обласній державній адміністрації відбулося вручення відзнак переможцям щорічного конкурсу «Світ волинської книги». Літературний редактор видавничого відділу «Ключі» нашої єпархії Віктор Гребенюк отримав диплом у номінації «Кращий працівник видавництва» за досягнуті професійні успіхи, зокрема за підготовку до друку збірки православних творів Лесі Українки «Що дасть нам силу?». Диплом вручив заступник голови облдержадміністрації О. Курилюк.

1 червня голова інформаційно-видавничого центру протоієрей Віталій Собко і завідувач відділу організації благодійності та соціального служіння єпархії Валерія Лесюк на запрошення обласного відділення Дитячого фонду України взяли участь у щорічному телерадіомарафоні «Поспішаймо робити добро!». Звертаючись до глядачів і слухачів, о. Віталій закликав підтримати цю акцію й долучитися до інших подібних. Адже людина лише тоді може зватися християнином, коли з любові до Бога й ближніх чинить справи милосердя. Валерія Лесюк зазначила: добре збирати кошти для дітей-сиріт, але ще краще – допомагати їм адаптуватися в суспільстві, успішно жити поза дитбудинком.

Цього ж дня добровольці відділу привітали зі святом діток, що лікуються в ортопедичному та онкогематологічному відділеннях обласної дитячої клінічної лікарні. З подарунками та гарним настроєм вони пройшлися палатами, підбадьорюючи хворих, бавилися з ними. А дітлахи у відповідь дарували їм щирі посмішки.

5–6 червня на майдані Луцького кафедрального собору Святої Трійці було експоновано фотовиставку «Діти як діти», приурочену до Міжнародного дня захисту дітей. Так єпархіальний відділ організації благодійності та соціального служіння, Благодійний фонд «Стоп-рак» за підтримки Офісу Держсекретаря США з глобальних жіночих питань через Фонд Арсенія Яценюка «Відкрий Україну» привертали увагу громадськості, зокрема вірян, до потреби виховувати у своїх дітях почуття людяності, гуманізму та взаємопідтримки.

Соціальна інформаційна кампанія «Діти як діти» – це громадська ініціатива небайдужих молодих лідерів, які об'єдналися заради «розширення простору людяності та дружельюності», щоб донести усім: діти з вадами слуху і зору, синдромом Дауна, ВІЛ-позитивні, з онкологічними захворюваннями та порушенням фізичного і розумового розвитку – перш за все діти, які просто потребують особливої уваги.

Фотовиставка проходила в більшості обласних центрів України під девізом «Якщо ви нас не бачите, це не означає, що нас немає» та мала на меті закликати усіх допомогти інтеграції особливих дітей у соціальне середовище і привернути увагу до їх здібностей та можливостей.

В Іваничівському деканаті

21 травня декан протоієрей Ярослав Мельничук у співслужінні з іншими душпастирями відправив панахиду по загиблих козаках та вояках УПА в урочищі Прощаниця поблизу с. Милятин. До молитви, яку провели з нагоди відкриття XV збору молодих козаків, долучились голови райдержадміністрації Лідія Томашевська та райради Анатолій Стаднік, мешканці навколишніх сіл.

Звертаючись до присутніх, о. Ярослав наголосив, що потрібно пам'ятати й молитися за тих, хто віддав своє життя за волю України.

На цьому місці, за переказами, у XVII столітті загін запорозьких козаків урятував від смерті й неволі знемагаючих у бою з татарами польських вояків. Ті дякували й присягались у вічній дружбі. Однак опівночі, коли втомлені переможці стали табором біля цілющого джерела й поснули, відступні вояки напали на козацький табір і вирізали триста сплячих. Там їх і поховали. Згодом поряд місцеві жителі поставили капличку. А влітку 1943 року під час каральної акції нацистів тут полягли у жорстокому бою 47 повстанців з куреня «Мирон». На честь героїв УПА вдячні нащадки встановили пам'ятник.

Продовження на 4 стор.

ДУХОВНА ШКОЛА

БУТИ СУЧАСНИМ СВЯЩЕНИКОМ

Душпастир має крокувати попереду, а не дріботити збоку

Христос, посилаючи апостолів на проповідь Євангелія, повчав їх – у ставленні до людей «будьте мудрі, як змії» (Мф. 10:16). Апостол Павло пише до Тимофія, що визначений до ієрейського сану повинен бути «здатний навчати» (1 Тим. 3:2), тобто вправно вчити й наставляти інших. Своім прикладом він дає зрозуміти, що пастир має для всіх стати всім, «щоб спасти хоч деяких» (1 Кор. 9:22). Звідси відкривається, що, приступаючи до Священства, необхідно володіти і багажем знань, який набувається освітою.

Безумовно, вище місце належить духовному вдосконаленню, однак цьому аж ніяк не заважає і не суперечить підготовка інтелектуальна. Сучасне життя наполегливо вимагає від пастирів усебічної освіченості й широкого кругозору, не меншого, а й більшого, ніж у мирян. Прекрасно висловлюється св. Григорій Богослов із цього приводу: «Потрібно спершу умудритись, потім умудряти, спочатку стати світлом, потім просвітлювати, наблизитись до Бога, потім приводити до Нього інших. Керівнику необхідні руки, радникові потрібний розум».

Сьогодні панотець повинен бути настільки освіченим, щоб відповідати всім розумовим вимогам нашого століття, відповідати релігійним вимогам сучасного суспільства, щоб усувати сумніви своєї пастви, які навіюються духом часу, світськими напрямленнями, що переважають нині в науці й житті.

Дехто хоче бачити у священнику тільки звершувача священнодій. Але звершення священнодій – лиш одна зі сторін пастирства, яка не обіймає всієї широти його обов'язків. Пастир Церкви за своїм званням є вчитель народу, який зобов'язаний вести його до єднання з Богом. Доручаючи йому пасти духовних овець, Церква очікує, що він зуміє викласти всі необхідні для них знання, а це передбачає чималу попередню й постійну підготовку. Служитель Господа мусить бути людиною освіченою і всіляко розвиненою. Так, займаючись світськими науками – історією, філософією та ін., – повинен уміти доповнити ними богослів'я, шукаючи в них підтвердження богословських істин.

Нікому з людей не ставлять таких високих вимог, ні від кого не чекають такого зразкового життя, ні на кого не покладають стільки надій у молитовному заступництві перед Богом, як на священника. Ні до кого немає такої довіри, ніхто не може створити такої готовності до сприйняття Слова Божого й життя згідно з ним, як пастир Церкви Христової. Але це – якщо він живе відповідно до християнської етики, яку проповідує.

Горе пастиреві, якщо він піддається сатані в любові до світу цього, до його розкоші й блиску. Тоді пастир може забути свою хресну дорогу і поклонитися за дочасні земні втіхи ворогові Ісуса Христа – дияволу.

Спаситель відвідував шлюбну церемонію, вечірні трапези простих людей, не оминаючи здорових веселощів. З іншого боку, Євангеліє ясно свідчить, що світ лежить у злі, що гріх проникає скрізь і ним отруєні всі душевні та плотські прагнення людини, отже необхідно пильнувати. Видище, яке відвідує священник, не повинно пригнічувати його сану, його християнської достойності, протистояти християнській моралі, вводити у спокусу оточуючих. Не можна, виправдовуючись потребою дозвілля, знижувати вимоги до себе, до свого духовного чину. Саме духовний досвід пастиря породжує почуття міри і смак у час заслуженого відпочинку, оберігає священнослужителя від крайнощів у розвагах.

У панотця головний священний обов'язок – молитва. Молитвою він супроводить кожне своє священнодійня в церкві; до відправи він готується молитовно вдома. І чим глибшою буває ця самітна молитва, чим пильніше він виконує своє келійне правило, чим ретельніше він виконує вимоги, установлені Церквою, тим дійовішою буває сила його священнодійства. Тоді з'являється сила протистояти спокусам і набувати божественної мудрості.

Священник Роман МИКИТЮК,
настоятель парафії
Покрови Пресвятої Богородиці
в с. Лаврів Луцького районного деканату

КОРІННЯ І КРОНА

Від семінарії – до академії: історична довідка

Духовна освіта на Волині витоками сягає XI ст., про що документально засвідчив св. Нестор Літописець, який приїжджав до м. Володимира «... задля огляду шкіл і наставляння вчителів».

На зміну духовним школам княжої доби прийшли численні братські школи, які з'явилися в містах Луцьку, Володимирі, Холмі, Острозі, Гощі та інших.

За наступної епохи засновано вищі духовні школи: Острозьку академію та академію в Гощі як філію Київської.

Новим етапом духовно-освітньої традиції на Волині стало заснування 1796 р. владикою Варлаамом (Шишацьким) Волинської духовної семінарії, яка мала чотири періоди діяльності: Острозький – 1796–1825 рр., Ганнопільський – 1825–1835 рр., Крем'янецький – 1835–1902 рр., Житомирський – 1902–1918 рр.

Волинська духовна семінарія була розгромлена більшовицькою владою в Житомирі й пе-

ренесена 1919 року в Крем'янець. Тут вона функціонувала до приходу радянських військ у 1939 р.

Німецька окупаційна влада забороняла заснування семінарій, натомість відкрилися пастирські та дяківські курси в Луцьку, Почаєві та Крем'янці.

Після Другої світової війни історія семінарії продовжилася в Луцьку з 1945 по 1964 рр. і була ліквідована богоборчою владою.

З постановом незалежної України в Луцьку 1992 р. запрацювала Волинська духовна семінарія Української Православної Церкви Київського Патріархату.

В 1995–1996 рр. тогочасний керуючий Волинською єпархією митрополит Яків зробив спробу започаткування академічної вищої духовної освіти в Луцьку, однак через недостатні викладацький склад та матеріальну базу академія не була затверджена.

За 20 років після відродження семінарія підготувала майже 1500 священно- та церковнослужителів, серед яких шість архієреїв, ряд богословів, які працюють в інших навчальних закладах, відомі постаті Помісної Української Православної Церкви.

Нині тут працює 37 викладачів. Серед них: доктор теології, кандидати богословських, історичних, філософських наук, спеціалісти вищої категорії, викладачі-методисти та інші. На денному й заочному відділеннях навчається понад 120 студентів з Волині, інших областей України, а також з Білорусі, Парагваю, Бразилії, Німеччини, Іспанії. Духовна школа має достойний бібліотечний фонд та сучасне технічне обладнання, яке дає можливість студентам слухати лекції знаних богословів з усієї України і з-за кордону.

За останні роки ми досягли значних здобутків як у науково-виховному процесі, так і в зміцненні матеріально-технічної бази. Зокрема, збудовано і вводиться в експлуатацію новий навчальний корпус.

Протоієрей Ігор ШВЕЦЬ,
ректор ВПБА, кандидат богословських наук

ВАРТО ЗНАТИ

«АКСІОС! – ДОСТОЙНИЙ!»

Вимоги до кандидата у священство – не просто данина історії

Як особа, призначена стояти на чолі церковної громади, керувати нею своїм словом і життям, священнослужитель повинен вирізнятися твердістю віри, а також моральною чистотою. Згідно з першою вимогою, у клір не може бути посвячено осіб, які зрадили віру в часи гонінь, новоохрещені та хрещені на одрі хвороби. За другою вимогою, не можуть бути посвячені в клір ті, котрі осквернили себе важкими гріхопадіннями і публічно викриті в них, як-от: убивці, навіть ненавмисні, злодії, клятвопорушники, блудники і перелюбники. (Гріхи, відкриті на приватній Сповіді, не вважаються перепоною до прийняття в клір). І взагалі, у кандидаті на священнослужителя нестерпні грубі моральні пороки і злочини: крадіжки, пияцтво, прив'язаність до азартних ігор, корисливості і здирництва тощо.

Усі перепоны до посвячення умовно поділяють на абсолютні та умовні. Абсолютно непридатні до посвячення, по-перше, нехрещені (бо Хрещення є передумовою для прийняття інших таїнств) і еретики. Особи, які отримали правильне Хрещення в інославних спільнотах, що не спотворюють головних церковних догматів, але відділилися від православної ієрархічної єдності, допускаються в клір після відновлення загальної правоздатності встановленим у канонах способом. По-друге, це жінки, згідно зі словами апостола, якими окреслюється правоздатність жінки в Церкві. (Так звані диякониси у древності не мали рукоположення і належали до мирян).

Умовні перепоны не допускають посвячення, але й не руйнують його дієвості, якщо воно було здійснене. Їх поділяють на перепоны фізичного характеру, духовного та соціального.

Серед перепоны фізичного характеру – недосягнення кандидатом певного віку, а також фізичні вади. Розглянемо їх детальніше. Правила Вселенських соборів наказують рукопокладати в пресвітера не раніше 30-ти років, диякона – 25-ти, іподиякона – 20 років. Сам Господь Ісус Христос 30-літнім прийняв Хрещення і почав навчати, тому і священник повинен бути не молодшим 30 років. Проте історія Церкви показує, що бували й інші випадки. Так, Тимофій, учень ап. Павла, був посвячений у єпископи юнаком (1 Тим. 4:12); у ранньому віці було висвячено багатьох отців давньої Церкви, як, наприклад, святі Григорій Чудотворець, Афанасій Великий, Єлиферій Іллірійський (20 років) та інші. І ніні такі випадки часті.

Фізичними вадами, які заважають прийняти дияконський і священничий сан, є не ті, від яких потерпає чимало людей, а які безпосередньо й очевидно не дають змоги виконувати священничі обов'язки, як-от: глухота, сліпота, німота. Сюди ж слід віднести і причини неприйняття в клір душевнохворих, одержаних демонами.

Недоліки духовного плану – найперше недостатність віри, яка цілком припустима в новонавернених і охрещених у час важкої

хвороби. Бо несправедливо ще не випробовуваному бути вчителем інших. Серед вимог духовного характеру особливе місце належить інтелектуальній підготовці кандидата у священство. Саме тому до посвячення нині, як правило, не допускаються особи без належної богословської освіти.

Стосовно перепоны соціального характеру – особливості сімейного положення ставленника. Перед вступом у священство необхідно одружитися (звісно, якщо не приймати монашого постригу або целібатства). Бо й самі апостоли – одні були одружені (Діян. 21:8-9), а інші – ні, як, наприклад, Йоан і Павло, за Переданням. Церковна дисципліна лише обмежує час вибору цього стану моментом до рукоположення. Не може бути одружений майбутній священник на вдові, розведеній (це так звана пасивна бігамія).

Як видно з цього далеко не повного переліку вимог до кандидата у священство і як свідчить церковна історія, зафіксована, зокрема, в канонах, майже немає перепоны достойному прийняти священний сан. Тоді може скластися помилкова думка, що ці правила не відіграють вирішальної ролі, а є лише пережитком давно минулого, своєрідною даниною часу. Але це не так. Наявність чітко окреслених правил-вимог, яким повинен відповідати майбутній священнослужитель, з одного боку підкреслює особливість і винятковість священства, а з іншого – намагання прищепити йому відповідальність не тільки за себе, за спасіння власної душі, а й за всіх християн, які будуть дивитися на нього і шукати в нього духовної поживи.

Василь ЛОЗОВИЦЬКИЙ,
проректор з навчальної роботи ВПБА,
кандидат богословських наук

ДУХОВНА ШКОЛА

«СПІВАЙМО БОГУ НАШОМУ...»

Регентське відділення Волинської православної богословської академії готує регентів (диригентів) церковних хорів із додатковою спеціалізацією «Викладач основ християнської етики».

На регентське відділення приймаються особи православного віросповідання чоловічої і жіночої статей віком від 15 до 35 років на стаціонарне відділення і від 18-ти – на заочне, які мають середню, базову середню, вищу освіту, з музичною освітою чи без неї.

Перший набір до регентського класу відбувся в 1993/1994 н. р., навчання тривало 2 роки.

У 1996-му клас було реорганізовано у відділення із трирічним навчанням.

Керує навчальним процесом і стежить за організацією духовно-виховної діяльності регентського відділення ректор академії.

Регентське відділення відрізняється від світських навчальних закладів тим, що крім отриманих знань дає духовне виховання – усе супроводжується молитвою. Життя цієї школи безперервно пов'язане із церковним життям. За роки існування регентського відділення накопичено досвід поєднання традицій світської й духовної музичної освіти.

Навчаючись, студенти відділення отримують церковно-співочу і початкову богословську освіту. Студенти вивчають теорію і практику церковного співу, його різноманітні історичні й літургічні аспекти, індивідуальні музичні дисципліни (вокал, диригування, фортепіано), а також загальноцерковні – церковний устав, літургіку, вступ у догматичне богослів'я, біблійну історію, Старий Заповіт, Новий Заповіт, історію УПЦ, загальноцерковну історію та ін.

Під час навчання майбутні регенти проходять практику в Свято-Троїцькому кафедральному соборі Луцька, на парафіях Волинської єпархії, у монастирі Різдва Богородиці м. Володимир.

Вихованці відділення беруть участь у місіонерських поїздках, де безпосередньо знайомляться із парафіальним життям і передають свій співацький досвід церковним хорам.

Основний склад вихованців регентського відділення – дівчата із православних сімей. Серед випускниць попередніх років відзначимо Наталію Ротченкову, викладачку Центру християнського виховання дітей та молоді при Троїцькому соборі, яка стала переможцем Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» з предметів морально-духовного спрямування 2010 р. в м. Острогор'я є головою методичного об'єднання вчителів основ християнської етики та естетики Луцька, монахиня Галину (Стець) і Наталію (Кудрянську), які несуть послух у монастирях Волині та Дніпропетровщині.

Навчання в регентському відділенні підпорядковане уставному порядку, який зорганізовує людину і загартовує на все майбутнє життя.

Випускники відділення направляються на парафії Волинської та інших єпархій.

Валентина НІДЗЕЛЬСЬКА, завідувач регентського відділення ВПБА

ДУМКИ ВГОЛОС

Волинська духовна семінарія для багатьох стала домівкою, кращою частиною життя.

Перед закінченням навчального року я поспілкувалася зі студентами, викладачами, випускниками, щоб дізнатися, що для них означає семінарія, з осені вже – академія.

Протоієрей Ігор Швець, ректор:

Це духовний навчальний заклад, завданням якого є виховати пастиря для Церкви Христової. Адже наші програми й самі предмети дібрано так, що охоплюють усі сторони життя майбутнього пастиря. Це стосується і його місіонерської діяльності, і душпастирської, і спілкування з громадськістю та владою. Тому все це забезпечує можливість повноцінного служіння нашого випускника і на парафіях за межами єпархії.

Ігумен Константин (Марченко), декан монастирів єпархії, випускник 2008 року:

Семінарія для мене – це можливість отримати дуже важливу для кожного священника богословську базу. У семінарії я вчився із задоволенням. Читав багато: не тільки те, що потрібно було за програмою, а й поза нею. Якщо ми самі себе поважаємо, то повинні сумлінно ставитися до навчання у духовній школі.

Василь Лозовицький, проректор з навчальної роботи, випускник 2000 року:

Семінарія для мене – альма-матер. Це школа, яка допомогла мені стати на шлях духовний, а тепер, у свою чергу, я прагну поділитися зі сту-

дентами набутими знаннями та досвідом. Буває, не кожному дається та чи інша дисципліна, але дивлячись на старання студента, ми завжди готові прийти на допомогу, стараємося знайти до кожного індивідуальний підхід. Ми намагаємося виховувати наших студентів у дусі церковності, духовності, послуху, любові до молитви, богослужіння. За тим, як студент виконує внутрішній розпорядок, можна визначити, чи буде він достойним священником, чи йому варто прямувати якоюсь іншою дорогою в житті.

Протоієрей Ігор Скиба, секретар і викладач, випускник 1997 року:

Семінарія – це половина мого життя, де я навчався і працюю вже чотирнадцять років. Дякую Богові, що випроводив мене на цей шлях. Так само й у наших вихованцях ми прагнемо зберегти духовність, навчити бути смиренними, бо смирення – вище посту та молитви.

Протоієрей Юрій Близняк, проректор з господарської частини, випускник 2000 року:

Це найкращі спогади юнацьких років. Це і навчання, і богослужбова практика, які формували мене як майбутнього пастиря.

Олена Джалілі, студентка I курсу регентського відділення:

Я вступила до семінарії, щоб реалізувати свої внутрішні здібності, почерпнути ті знання, які неможливо отримати у світському закладі. Адже тільки тут людина може вивчати богослів'я, літургіку та інші богослужбові

предмети. Вважаю, якою б діяльністю людина не займалася в майбутньому, – чи то пов'язано з Церквою, чи ні, – ці знання насамперед потрібні для духовного зростання.

Володимир Рожко, викладач, історик-архівист, випускник 1999 року:

Я дуже пишаюся тим, що закінчив цю духовну школу. Коли пишу свої книги, то знання, отримані тут, неабияк допомагають мені. Я був одним із тих, хто стояв при витоків відновлення семінарії, допомагав створювати фінансову базу, вишукуюючи меценатів.

Людмила Сергійчук, випускниця регентського відділення 2007 року:

Семінарія для мене – багато що. Я вступала сюди з твердим наміром збагатитися духовно. Спочатку було важко вчитися, бо не мала ніякої музичної підготовки: зовсім не вміла співати й не знала нотної грамоти. Саме завдяки наполегливій праці викладачів і самопідготовки я не тільки освоїла спів, а й сама тепер керую церковним хором, навчаючи інших.

Олександр Самелюк, випускник 2011 року:

Семінарія для мене – дім, у якому я прийняв духовне спасіння. Це – шлях до Бога, йдучи яким, забуваєш про все мирське й любиш Господа понад усе.

Микола Царик, студент I курсу:

Мені семінарія дала поштовх до духовного самовдосконалення, адже ми вивчаємо багато дисциплін, які допомагають у повсякденному житті.

Він один із тих, хто подолав тисячі кілометрів, щоб отримати духовну освіту на чужині. Хоч Україна для нього – то Батьківщина його предків, а сьогодні – вже його теж. Ігор Веретка – з далекого сонячного Парагваю. Узимку, побачивши вперше у своєму житті сніг, радів як дитина, граючись у сніжку.

Він закінчив перший курс семінарії. Хоча його українська вже набагато краща, ніж на початку навчального року, але все ж таки дається не надто легко. Його рідна мова – іспанська.

– **Ігорю, що для Вас значить семінарія?**

– Це місце, де можна вивчити не тільки Новий і Старий Заповіти, а й навчитися жити справжнім християнським життям.

– **Що змінилося у Вас протягом першого навчального року? Можливо, віднайшлись якісь нові таланти, про які Ви навіть не здогадувалися?**

– О, так! Вдома я протягом восьми років займався музикою, граючи на скрипці, й зовсім не умів співати. А тут навчився, аж самому не віриться. Адже викладачі шукають до мене особливий підхід, допомагають зрозуміти.

– **Чи плануєте Ви бути священником, настоятелем української парафії? Якщо так, то чи будете дотримуватися українських традицій, як-от: освячення пасок, освячення води, колядки, щедрівки?**

– Так, звичайно. Я буду все це практикувати у себе на парафії за кордоном.

Валерія ЛЕСЮК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2 стор.

Честь «українській першокнизі»

22 травня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл з благословення Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета очолив богослужіння в с. Пересопниця Рівненської єпархії, де 1561 року з'явилася визначна рукописна пам'ятка – Пересопницьке Євангеліє. Щороку цього дня тут проводять свято української мови, культури та духовності, нині ж, на 450-ліття нашої «першокниги», – особливо урочисто.

Під час Божественної Літургії у храмі Святого Миколая Чудотворця з владикою співслужили секретар рівненського єпархіального управління протоієрей Сергій Лучанін, інше духовенство.

Вітаючи присутніх, високопреосвященний виголосив проповідь про пересопницьку святиню. «Чому про цю книгу стільки говорять? Бо це перша книга, написана давньою українською мовою, а не церковнослов'янською», – зазначив архіпастир. Тому й молитися ми повинні українською, адже, як казав апостол Павло, ліпше сказати кілька слів зрозумілою мовою, ніж сто – незрозумілою. Наші пращури й мали за основу ці апостольські слова, якщо зуміли виготувати цю книгу. Створити книгу в той час було дорого, за ці кошти можна було придбати будинок, худобу. А вони, підкреслив архієрей, готували це видання, пам'ятаючи про майбутнє, про нас, нащадків. Життя – то швидкоплинна мить, але вона вартісна, якщо ми залишаємо по собі добрий слід – богоугодні справи.

Після Служби Божої відбувся хресний хід до пам'ятного знака Пересопницькому Євангелію, там було відправлено подячний молебень.

У капеланській службі

27 травня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап на запрошення начальника Луцького прикордонного загону полковника Олексія Шепілова взяв участь в урочистостях, присвячених 20-річчю Державної прикордонної служби, що відбулися в Палаці культури міста. На заході були присутні голова Волинської обласної ради Володимир Войтович, міський голова Микола Романюк та інші високопосадовці.

27 травня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл відвідав свою рідну школу в с. Лосятин Тернопільської області з нагоди 35-річчя від її закінчення й привітав цьогорічних випускників зі святом.

Того ж дня канцлер єпархії протоієрей Микола Цап на запрошення начальника Волинського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Павла Босняка взяв участь в урочистостях з нагоди десятого випуску.

Тим часом у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці віце-канцлер єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний відправив подячні молебні з цієї ж нагоди для випускників, їхніх батьків і вчителів із різних навчальних закладів обласного центру. Увечері один із молебнів очолив архієрей.

30 травня владику Михаїл взяв участь в урочистостях, приурочених до дня випускника та вручення золотих і срібних медалей найкращим учням, що проходили у Палаці культури міста. Вітаючи юнаків і дівчат зі святом, він зазначив: «Хай Господь береже кожного із вас на життєвій дорозі, ангел-охоронець допомагає у нелегкі часи випробувань, бо щасливе майбутнє – то 10% таланту, а 90% – важка праця».

1 червня протоієрей Олександр Безкоровайний на запрошення Луцької міської ради взяв участь у благодійній акції «Подаруймо радість життя онкохворим дітям!», що проходила на Театральному майдані міста. Організатор – Волинський обласний молодіжний центр реабілітації інвалідів з дитинства «Джерело життя». Звертаючись до присутніх, о. Олександр побажав присутнім успішного проведення акції, а також завжди залишатися милосердними.

Останній випуск семінарії

31 травня у кафедральному соборі Святої Трійці відправлено Божественну Літургію й подячний молебень з нагоди випуску бакалаврів богослів'я у Волинській духовній семінарії (ВДС). Із архієпископом Михаїлом співслужили ректор протоієрей Ігор Швець, ви-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образі «Святий апостол Петро» та «Святий апостол Павло» з апостольського ряду іконостасу храму Святої Трійці в с. Матейки Маневицького деканату. Матеріали: дерево (липа), левкас (ґрунт із крейди і клею), темпера, гравіювання тла, золочення. Ікони привезено до Волинського краєзнавчого музею науковою експедицією 2001 року, а в 2006-му реставровано Павлом Петрушаком та Анастасією Чабан. Експонуються в Музеї волинської ікони.

12 липня відзначаємо день пам'яті святих первоверховних апостолів Петра і Павла. Понад дві тисячі років Церква звертає свій погляд до цих світочів православної віри. Вибрані Богом, вони пронесли через усе земне життя любов до Спасителя, проповідь благочестя і милосердя. Різним був їхній шлях до Христа, але обидва є свідченням мудрості та сили Господа і справжніми стовпами істинної віри.

Їх пошанування почалося відразу ж після страти, зображення ж відомі з III–IV ст. – це фрески катакомб і мозаїки древніх храмів на території сучасної Італії. В ту пору апостолів малювали по-різному: то молодими і безбородими, то зрілими людьми з бородами... За переказами, існували їх прижиттєві зображення, які лягли в основу цих традицій. Зазвичай апостола Петра малюють літнім, але міцної статури з коротким сивим хвилястим волоссям і короткою бородою, лисиною і грубуватими рисами обличчя. Апостол Павло змальовується низькорослим, із високим чолом або лисиною, великим носом, темним волоссям і довгою бородою. Традиційні одяги апостола Петра – голубий або зелений хітон і поверх нього жовтий чи вохристій гіматій, в апостола Павла – вишневий гіматій поверх синього хітона. Ноги, як правило, босі або в сандаліях. З IV ст. цих угодників малюють із нім-

бами. Характерними атрибутами апостолів є сувою – символ християнського вчення. Особливі атрибути з'явилися у зображеннях із середини IV ст.: в апостола Петра є «ключі від Царства Небесного», відповідно до євангельського тексту (Мф. 16:19), а в апостола Павла – меч, яким його стратили, і книга, що вказує на нього як автора послань. Петра і Павла малювали у різних композиціях чи одноосібно. Їхні зображення стали незмінною приналежністю деісного чину (другого чи третього ряду іконостасу): апостол Петро розміщується по праву руку від Спасителя, вслід за архангелом Михаїлом, апостол Павло – по ліву, за архангелом Гавриїлом.

Образі Петра й Павла з апостольського ряду, що експонуються в Музеї волинської ікони, представляють народне малярство нашого краю. Невідомий майстер створив образи, в яких є і свій стиль, і гармонія, і духовне наповнення. Незважаючи на спрощеність і деформацію пропорцій персонажів, примітивність у змальованні окремих деталей, автор досягає надзвичайної художньої виразності. Передусім захоплюють прекрасні, одухотворені лики святих із великими, сповненими мудрості й умиротворення очима, лики, у яких відбилися досвід і переконання. Волинський народний художник, без сумніву, був обізнаний із традиціями у зображенні апостолів і знав канони візантійського іконопису. Це підтверджують і добір атрибутів, і постави, і яскраво передані портретні риси, і навіть дотримання традиції в кольорах одягу. Ікони передають безпосереднє, емоційне почуття митця та чисте, живе і щире почуття вірян, вони сповнені майбутньої естетики й духовної глибини.

Ангеліна ВИГОДНІК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

кладачі та випускники у священничому сані. Як зазначено на сайті Volynska-seminaria.org.ua, на випускній урочистості архієрей привітав усіх зі святом, наголосивши на висоті достоїнства пастирського служіння, та висловив сподівання, що випускники цього духовного закладу виправдають покладені на них надії.

Ректор відзначив згуртованість та відповідальність цьогорічних випускників. Саме тому Господь благословляє їм скористатися можливістю стати першими студентами магістратури Волинської православної богословської академії, у яку реорганізовано семінарію з 2011/2012 навчального року.

До учасників свята звернулись також проєктор із навчальної роботи Василь Лозовицький, почесний професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки Володимир Рожко, добродійник ВДС регіональний директор західного регіону мережі гіпермаркетів «Нова лінія» Віктор Мозоль. Апогеєм свята стало урочисте вручення двадцятьом випускникам дипломів бакалавра богослів'я.

Храми – як люди...

Читачі газети «Волинь-нова» роками слідували за публікаціями Валентини Штинько і Євгенії Ковальчук про церкви нашого краю. Не просто про церкви – про церкви і людей. Ба навіть більше – про церкви, як про людей. Бо автори – журналіст і музейний працівник – розповідали про Божі домми в художньо-публіцистичному стилі. Ось одна церквя, відремонтована, радіє, що не минають, хто йде – привітає хресним знаменням; інша ж сумує, що її, стареньку, занедбану, в бур'янах, обходять односельчани... Оповіді про історію «об'єктів сакральної архітектури» в'яжуться із життєписами тих, хто зводив їх, хто доглядав за ними, хто руйнував їх, хто відстоював і відновлював їх у колишній красі.

Деякі розповіді просто западають у душу. В них ідеться, так би мовити, про скромні подвиги скромних людей, але їх важливість можна зрозуміти лише в контексті епохи. Кілька жіночок безліч разів об'їздили високі й найвищі кабінети, щоб церквя в селі не закрили. Вже й церковні чиновники були на них ліх за те, що вносили в їхнє життя неспокій. Але за якимось, може, сотим разом жіночки таки вибороли в часи атеїстичних годин право на храм у своєму селі. Інший випадок: щоб перекрити цинком рідну церквя (а цинк релігійним організаціям не продавали), жителі кількох сіл скупили на базарах і в крамницях усі цинкові ночви і принесли їх до Божого дому. Скажете, дрібниці? Той, хто жив у ті часи, вам заперечить.

Із часом у В. Штинько і Є. Ковальчук назбиралося чимало публікацій на цю тематику, тож вони уклали книжку «Волинь: храми і люди». Презентація збірки відбулась 31 травня у Волинському краєзнавчому музеї. Від Київського Патріархату авторок привітав староста кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець (персонаж одного із вміщених нарисів), вручивши їм благословенну грамоту архієпископа Луцького і Волинського Михаїла.

Книга вийшла у видавництві «Терен». Серед тих, хто матеріально підтримав її видання, – наша духовна консисторія.

У Луцькому районному деканаті

1 червня настоятель парафії Апостолів Петра й Павла в с. Коршовець Луцького районного деканату протоієрей Віктор Михалевич освятив приміщення нового дошкільного навчального закладу «Сонечко», що відкрили у цьому селі до Міжнародного дня захисту дітей. На урочистість завітали голова облдержадміністрації Борис Клімчук, голова Луцької райдержадміністрації Володимир Демчук, сільський голова с. Промінь (Пілганів) Сергій Федчук, місцеві жителі.

Кажуть, у цьому приміщенні колись була корчма, куди з усієї округи з'їжджалися молодики, щоб добряче погуляти. Тут навіть було скоєно вбивство.

Вітаючи присутніх, душпастир зазначив: на тому місці, де колись процвітав гріх, нарешті засяяла Божя благодать. Адже чудова місія лягла на цей заклад – виховання гідних членів нашого суспільства.

Закінчення на 6 стор.

НАША ДУХОВНА ШКОЛА У СВІТЛИНАХ

1. 21 вересня 2006 р. Семінаристи попереду хресного ходу до Холмської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці, що в Музеї волинської ікони. 2. 12 квітня 2011 р. Співкування з архієпископом Луцьким і Волинським Михаїлом. 3. 14 квітня 2011 р. Комісія перевіряє навчальний процес та матеріально-технічну базу щодо готовності до реорганізації в академію. Другий справа – ректор Київської православної богословської академії єпископ Переяслав-Хмельницький і Бориспільський Єпифаній (голова комісії). 4. Ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Ігор Швець, кандидат богословських наук. 5. Лекцію читає проректор з навчальної роботи Василь Лозовицький, кандидат богословських наук. 6. 28 жовтня 2010 р. Учасники відзначення 20-річчя відродження Волинської духовної семінарії. 7. 23 жовтня 2009 р. Семінарський чоловічий хор під час урочистості з нагоди актового дня духовної школи. 8. 17 серпня 2010 р. Засідання педагогічної ради. *Світлини з архіву Волинської православної богословської академії, Сергія Дубинки, Ярослава Близнюка, Леоніда Максимова.*

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2, 4 стор.

У Горохівському деканаті

2 червня, на Вознесіння Господнє, архієпископ Михайл очолив святкову Літургію у Вознесенському храмі Горохова з нагоди престольного празника та дня міста. Із ним співслужили декан протоієрей Андрій Сидор (настоятель парафії) та інші священнослужителі. У торжестві взяли участь голови райдержадміністрації Жанна Савчук, райради Леонід Андрійчук, міськради Віктор Годик, інші миряни.

Звертаючись до присутніх, владика наголосив, що ми повинні розуміти суть цього великого свята. Відтак кожен із нас має усвідомити мету свого перебування на землі, сповідаючи і своє вознесіння на Небеса, коли Господь прийде вдруге й оновить нас.

За Богослужінням архієпископ підніс у сан протоієрея священника Василя Ревагу, настоятеля парафії в с. Підбереззя цього ж деканату.

Потому духовенство разом із усією громадою пройшли хресним ходом до каплиці в центрі міста.

Сіль нашого краю

3 червня архієпископ Михайл зі священниками взяв участь у міжнародній науковій конференції «Святі землі Волинської», що відбувалася у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки під патронатом, зокрема, нашого владика. Організатори заходу – Інститут церковних досліджень ВНУ та інші установи.

Звертаючись до присутніх, високопреосвященний наголосив на важливості проведення конференції такого рівня саме на Волині. Він зазначив, що розкриваючи невідомі сторінки історії та заново відкриваючи святих, ми повинні подивитися й на сучасних вірян, котрі своїм справжнім християнським життям показують кожному з нас шлях до спасіння.

Капелан університету протоієрей Віктор Михалевиц виступив із доповіддю «Преподобний Амфілохій Почаївський (1894–1971). Життя та служіння на ниві Христовій», а доповідь «Святитель Лука Кримський – виконавець волі Божої» виголосив настоятель луцької парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці священник Микола Савчук (у його храмі мироточить ікона цього святого).

У кафедральному соборі

5 червня архієпископ Луцький і Волинський Михайл під час недільної Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці виголосив молитву за здоров'я та успішну роботу працівників господарського суду області з нагоди їхнього професійного свята, що відзначалося напередодні. Після Служби Божої владика привітав голову суду Віктора Кравчука і його колектив, бажаючи Божого благословення, мудрості та наснаги.

3 правдою по життю

6 червня наш архієрей у кафедральному соборі Святої Трійці відправив заупокійну літію по спочилих волинських журналістах і молебень за здоров'я живих представників цього фаху з нагоди їхнього професійного свята.

У спільній молитві взяли участь керівники волинських ЗМІ, журналісти, інші віряни.

Вітаючи присутніх, владика наголосив, що Господь покровительствує усім, хто висвітлює правду. Ця дорога неелегка, адже завжди знайдеться якийсь спокусник, котрий стане на заваді правді. Але ви, зазначив високопреосвященний, не повинні піддаватися, треба боротись.

Насамкінець архієпископ окропив усіх освяченою водою й кожному медійникові вручив книгу письменника Брата Віктора «Діяння небожителів».

Голова інформаційно-видавничого центру епархії протоієрей Віталій Собко, вітаючи колегу під час урочистого святкування Дня журналіста в Палаці культури обласного центру, підкреслив цінність зваженого використання дару слова, адже це велика відповідальність перед Богом і людьми.

Інформаційна служба епархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutska.ua

ДУХОВНА ШКОЛА

МОЗОК АКАДЕМІЇ

Так можна поіменувати її книгозбірню

З відродженням Волинської духовної семінарії запрацювала її бібліотека. Спочатку вона розташовувалася на першому поверсі колишнього корпусу бернардинів, а 1994 року була перенесена на другий поверх; 1995-го – семінарія, у тому числі й книгозбірня, повністю зайняли своє колишнє приміщення, повернуте дер-

пожертви читачів, дарунками авторів та інших бібліотек і навчальних закладів.

Першим великим жертводавцем був митрополит Анатолій (Дублянський) з Німеччини. Наприкінці 1993 року він передав свою богословську бібліотеку, яка нараховувала 394 книги і багато періодичних видань. В одному з листів владика писав: «Я був щасливий, що мою бібліотеку зміг передати ще за мого життя, а мені оце пішов вже 82-й рік життя і дні мого життя скорочуються і я доживаю свого віку. Тому поспішав з висилкою моєї богословської бібліотеки. Вона була для мене великою цінністю. Це набуток майже 50-літнього мого перебування в Німеччині». Митрополит Анатолій допомагав семінарії також фінансово.

У 1995 році архієпископ Яків (Панчук), прийшовши на волинську кафедру, склав пожертву на бібліотеку, подарувавши їй дореволюційне видання Енциклопедичного словника Брокгауза й Ефрона.

Частину своєї бібліотеки (більше 200 книг) у 1996 році передав тодішній ректор семінарії Петро Вінцукевич. Усі вони видані в ХІХ – на початку ХХ століть.

Збільшенню бібліотеки сприяли пожертви української діаспори. Немало в цьому напрямку потрудився п. Пилип Шайда з Америки. Він, починаючи з жовтня 1995 року, регулярно надсилав посилки з книгами, а також закликав інших до цієї справи. Багато духовної літератури надійшло від владика Паїсія (Іващука), отця Петра Сацевича, Івана Попеля, Сергія Ляшука, а також з Інституту дослідів Во-

лині у Вінніпезі. Книжки до бібліотеки надсилали також: о. Стефан Женчук, о. Григорій Подгурця, Володимир Вовк, Михайло Ковалевський, Галина Рябокін, Тетяна Прокопів, Катерина Бугаєнко, Галина Миронюк, Катерина Немира та багато інших.

Чимало богословської і богослужбової літератури було придбано коштом таких відомих на Волині політиків, як Борис Загрева, Володимир Бондар, Микола Буліга та інші.

Фонди бібліотеки складаються не лише з богословських праць, але містять відділи з літературою історичного, культурного, довідково-енциклопедичного та інших напрямків знань. Тому користувачами книгозбірні є не тільки семінаристи, але й світські науковці, студенти.

Весь фонд бібліотеки поділяється більш ніж на тридцять відділів.

Перший відділ присвячений філософії. Сюди входить релігійна філософія, психологія, християнська етика. Він багатий працями як античних, так і сучасних філософів та релігійних мислителів: Сократа, Арістотеля, Цицерона, Сенєки, В. Соловйова, Н. Бердяєва, П. Флоренського та інших.

жавою, де до цього діяла художня школа. Тут бібліотека розміщена у двох залах другого поверху (книгосховище і читальний зал).

У всі часи книгозбірні є обличчям і характеристикою чи то навчального закладу, чи просто людини, яка прагне мудрості. Про важливість бібліотеки годі й говорити, бо протягом століть це стверджено життям постатей нашої Церкви й народу.

На сьогодні в бібліотеці нашої духовної школи ведеться систематичний каталог (алфавітний упорядковується), складений відповідно до системи навчальних дисциплін у порядку, визначеному універсальною десятковою класифікацією. На кінець травня 2011 року фонди бібліотеки Волинської духовної семінарії нараховували біля 9 000 книг, а також багато вітчизняних та закордонних періодичних видань.

Бібліотека працює щоденно з 15-ї до 20-ї години. Кожен студент, згідно з правилами, одночасно може отримати певну кількість книжок і на певний термін. Більш цінні й рідкісні книги видаються лише для користування у читальному залі.

Книгозбірня поповнюється через закупівлю,

«ВИ – СВІТЛО ДЛЯ СВІТУ...»

Сучасні умови ставлять Церкву перед необхідністю швидко й чітко відповідати на гострі проблеми в різноманітних сферах буття суспільства. У цьому контексті особливу актуальність набуває питання духовної освіти та її якості.

9 листопада 2010 року наказом Міністерства освіти і науки України № 1067 «Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787» спеціальність «Богослів'я (теологія)» отримала нові перспективи розвитку.

13 травня 2011 року Священний Синод під головуванням Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета постановив: у зв'язку з тим, що Волинська духовна семінарія відповідає вимогам, які висуваються до реформованого навчального закладу, благословити з 2011/2012

Наступний відділ присвячений Біблії – як Старому, так і Новому Заповіту. Тут є Святе Письання в усіх перекладах українською мовою, а також багатьма іноземними. До цього відділу належать тлумачення Святого Письма відомими святими отцями і богословами: блаж. Феофілакта, архієп. Аверкія (Таушева), А. Лопухіна, Б. Гладкова, Б. Барсова.

Важливим є відділ догматичного богослів'я, який представлений багатьма працями православних теологів: митр. Макарія (Булгакова), архієп. Філарета (Гомілевського), еп. Каліста (Уєра), прот. М. Малиновського та ін.

Окремий відділ становить богослів'я, яке поділяється на багато підрозділів: христологія, агіологія, аполוגетика тощо. Однією з найголовніших праць у цьому відділі є «Життя святих», складені Димитрієм (Тупталом), митрополитом Ростовським. Є декілька патериків: Києво-Печерський, Волино-Почаївський, Соловецький; деякі праці митрополита Іларіона (Огієнка), зокрема «Канонізація святих в українській Церкві».

Один з найбільших відділів складають творіння святих отців і вчителів Церкви. Серед видань є багато дореволюційних: 12 томів творіння святих Іоана Золотоустого, 5 томів святих Василя Великого, 2 томи – Григорія Богослова, а також твори Єфрема Сирина, Феофана Затворника, Ігнатія Брянчанінова, Симеона Нового Богослова, інші.

Особливим є відділ гомілетики. Надзвичайно цінна праця Інокентія, еп. Херсонського, в 12-ти томах, а також проповіді та інші праці в 7-ми томах Патріарха Філарета (Денисенка), митрополита Василя Липківського.

Важливий відділ належить літургії і богослужбовим книгам. Особливе місце тут займає література українською мовою, видана УПЦ Київського Патріархату, а також багато праць із церковного уставу.

Найбільший відділ становить література з історії Української Православної Церкви. Завдяки жертвам діаспори в бібліотеці є всі праці з історії Українського Православ'я, які видавалися за кордоном. Останнім часом було придбано багато книг на цю тему, які побачили світ у роки незалежності України.

Ще декілька відділів присвячено історії релігій, походженню сект та їх вчення, а також мистецтву і літературі.

Окремий відділ відведено церковному співу як невід'ємній частині православного богослужіння. Оскільки з часу заснування духовної семінарії при ній діє регентський відділ, то бібліотека накопичила багатий нотний архів. Частину нотної бібліотеки українською мовою надіслав Інститут дослідів Волині з Канади. З 2004 року книгозбірня передплачує єдиний в Україні журнал «Регентское дело». Відділ багатий хоровими творами видатних церковних композиторів: К. Стеценка, М. Березовського, А. Веделя, М. Леонтовича.

Нині триває комплектація окремих каталогів іменних колекцій наших найбільших меценатів. Бібліотекар Волинської православної богословської академії – Валентина Андріївна Нідзельська (на світлині).

Протоієрей Микола ЦАП,
канцлер епархії, викладач ВПБА

навчального року реорганізувати її у Волинську православну богословську академію.

Сьогодні богословська (теологічна) освіта, її подальший розвиток, співвідношення з відповідними напрямками, які здійснюють світські та духовні навчальні заклади, є одними з найактуальніших тем для Київського Патріархату, церковної громадськості. Реформування й наближення стандартів вищої теологічної освіти до державних стандартів вищої освіти розпочалося декілька років тому.

ВДС має значний як у якісному, так і в кількісному розумінні досвід підготовки достойних кадрів. Варто згадати, що чимало випускників семінарії продовжили здобувати вищу богословську освіту в академіях, здобули кандидатські ступені, викладають в інших духовних і світських навчальних закладах. Приблизно третина священнослужителів УПЦ Київського Патріархату – випускники ВДС, частина з них стали єпископами й очолили епархії. То-

му цей досвід зі здобуттям статусу академії лише примножиться. А щоби все так і було, необхідно пам'ятати: найголовніше покликання духовного навчального закладу – відродити в Церкві колись плідний інститут служіння і місійності тими вірними, які не були в священничому сані, та підготовка кадрів для майбутнього пастирського служіння. Адже богословом є не той, хто читає багатотомні твори святих отців, не той, хто пише і захищає дослідницьку роботу, не той, хто носить підірвані, але найперше той, хто істинно молиться, хто шукає живого спілкування з Богом. Таким чином, саме теологічна освіта, здобуття якої відкривається у Волинській православній богословській академії, може привести до побожного життя та спасіння своєї душі, навернення до Бога багатьох ближніх.

Священик Віталій ЛОТОЦЬКИЙ,
викладач ВПБА, кандидат богословських наук

ВОЛИНСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ ЗАПРОШУЄ НА НАВЧАННЯ

Звертаємось до всіх, хто прагне зберегти батьківську віру: саме від вас залежить майбутнє духовне життя нашого краю. Не даймо занедбати багатовікову духовну скарбницю України!

Шановні батьки! Підкажіть своїм дітям, що вони покликані не тільки до буденних справ, а можуть бути обрані Богом до чогось надзвичайного, світлого і неперевершеного. Благословляйте їх на духовне навчання. Пам'ятайте, що велика честь для родини, коли з неї вийде священик, який буде постійно молитися за своїх рідних і близьких. Стоячи перед престолом Господнім, він може привести до спасіння багатьох, вирвати з неволі диявола навіть, здавалося б, безнадійних грішників і повес-

ти в райські оселі. Якщо діти послухають вас, то станете найщасливішими на світі.

Юнаки і дівчата! Коли хочете прожити цікаве, наповнене невичерпною духовною радістю життя, присвятіть себе служінню Богові й рідному народові!

Сучасне церковне життя потребує і жіночої участі – через церковний спів, який особливо угодний Богу і є «подвійною молитвою». Тож запрошуємо вас отримати духовну освіту на регентському відділенні при академії і продовжити традицію славних жінок-християнок.

Подбаймо про духовне оздоровлення нації, поповнюючи ряди студентів ВПБА!

Правила вступу до Волинської православної богословської академії

Наша академія – вищий навчальний заклад закритого типу з п'ятирічним терміном навчання, який готує священнослужителів, працівників єпархіяльних управлінь і місій для Української Православної Церкви Київського Патріархату.

Після закінчення 4-х років навчання випускників надається диплом бакалавра богослів'я. Якщо всі ці роки студент навчався на «відмінно» і «добре» та успішно захистив диплом бакалавра богослів'я, то він може продовжити навчання в академії на 5-му курсі й після його закінчення та успішного захисту отримати диплом магістра богослів'я.

На богословське відділення академії (стаціонарна і заочна форми навчання) приймаються особи православного віросповідання чоловічої статі у віці до 35 років, які мають середню освіту, неодружені або одружені першим шлюбом.

На регентське відділення приймаються особи чоловічої і жіночої статей віком до 45 років, які мають базову середню чи середню освіту. Термін навчання 3 роки. Випускники отримують дипломи регента церковного хору і вчителів основ християнської етики.

Вступники повинні пройти співбесіду і скласти усні іспити з таких дисциплін: біблійна історія, катехізис, церковний устав, церковний спів (програми додаються); написати диктант на одну із запропонованих біблійно-церковних тем.

Студенти забезпечуються житлом і триразовим харчуванням.

Від абітурієнтів вимагається тверде й усвідомлене знання напам'ять молитов:

початкових: «Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі», «Царю Небесний», «Святий Боже», «Пресвята Тройце», «Отче наш», «Прийдіть, поклоніться»;

ранішніх: «Від сну піднявшись», «Вседержителю, Слово Отче», «Благословенна Царя Благая Мати», «Ангелу-хоронителю»;

Божій Матері: «Богородице Діво, радуйся», «Достойно є», «Непереможній Воєводі», «Милосердя двері», «Не маємо іншої допомоги»;

Символу віри; молитви св. Єфрема Сирина; Молитви перед святим Причастям; тропарів дванадесятих свят; тропаря своєму святому; псалмів 50-го та 90-го.

Абітурієнти повинні володіти церковним читанням мовами українською та церковнослов'янською (з українською вимовою).

Для вступу до академії потрібно подати такі документи:

- 1) прохання на ім'я ректора;
- 2) анкету (за зразком);
- 3) 4 фотокартки розміром 4 x 6 см;
- 4) автобіографію;
- 5) свідоцтво про народження;
- 6) документ про освіту;
- 7) довідку про сімейний стан;
- 8) медичну довідку;
- 9) рекомендацію єпархіяльного архієрея або парафіяльного священика;
- 10) свідоцтво про Хрещення;
- 11) свідоцтво про Вінчання (для одружених);
- 12) військовий квиток або приписне свідоцтво;
- 13) паспорт;
- 14) 5 конвертів з маркою.

Усі документи приймаються в оригіналах канцелярії академії до 7 серпня включно. Іспити – 22–23 серпня.

Програми усних іспитів

Біблійна історія
Старий Заповіт

1. Книга Буття. Створення Богом світу і людини.
2. Блаженне життя працьовитих у Раю.
3. Гріхопадіння і його наслідки.
4. Каїн і Авель. Сиф.
5. Потоп. Ной і його нащадки.
6. Вавилонське розсіяння.
7. Авраам. Покликання і переселення в Обітовану Землю.
8. Богоявлення Аврааму.
9. Знищення нечестивих міст Содом і Гоморри.
10. Народження Ісаака і вигнання Агарі.
11. Принесення в жертву Ісаака.
12. Яків та Ісав.
13. Історія Йосифа.
14. Народження і виховання Мойсея. Неопалима купина.
15. Кари єгипетські. Установлення Пасхи і вихід із Єгипту.

6. Покликання апостолів.
7. Чудо в Кані Галілейській. Зцілення двох сліпих, біснудатого німого.
8. Насичення п'ятьох тисяч у пустелі.
9. Притчі Господа Ісуса Христа:
 - про немилосердного боржника (Мф. 18:23–35);
 - про доброго самарянина (Лк. 10:25–37);
 - про блудного сина (Лк. 15:11–32);
 - про багача і Лазаря (Лк. 16:19–31);
 - про митаря і фарисея (Лк. 18:10–14);
 - про робітників у винограднику (Мф. 19:27–30 і 20:1–16);
 - про весільний бенкет (Мф. 22:2–14);
 - про десять дів (Мф. 25:1–13);
 - про таланти (Мф. 25:14–30).
10. Преображення Господне.
11. Воскресіння праведного Лазаря.
12. Бесіда з Никодимом.

Церковний устав

1. Поняття про богослужіння.
2. Походження храму.
3. Зовнішній вигляд храму.
4. Внутрішнє упорядкування храму.
5. Іконостас.
6. Вівтар.
7. Священні посудини (сосуди), які використовуються під час богослужіння.
8. Церковнослужителі Православної Церкви.
9. Священні одяги (облачення) священнослужителів.
10. Приналежності архієрейського богослужіння.
11. Добове коло богослужіння.
12. Тижневе коло богослужіння.
13. Річне коло богослужіння.
14. Богослужбові книги.
15. Види ектеній.
16. Всенічне бдіння: вечірня і рання.
17. Божественна Літургія св. Йоана Златоустого: проскомидія.
18. Літургія оголошених.
19. Літургія вірних.
20. Літургія св. Василя Великого.
21. Літургія Ранішеосвячених Дарів.
22. Таїнства Хрещення і Миропомазання.
23. Таїнства Покаяння і Причастя.
24. Таїнство Єлеосвячення.
25. Короткі відомості про молебні.
26. Про поховання спочилих.
27. Короткі відомості про особливості богослужіння річного кола (циклу).
28. Великий піст.
29. Тижні Великого посту.
30. Страсний тиждень.
31. Свята Православної Церкви.
32. Чернецтво і монастирі.
33. Прочанство у Православній Церкві.
34. Дзвони і православне дзвоніння.
35. Види дзвонів і їх назви.
36. Використання дзвону і його значення на Всенічному бдінні та на Літургії.

Церковний спів

Абітурієнт повинен:

1. Співати напам'ять: «Царю небесний», «Отче наш», «Символ віри», «Достойно є»; тропарі Різдва Христового, Богоявлення, Пасхи, Святої Тройці, Преображення Господнього, Воздвиження Чесного Хреста.
2. Уміти на слух голосом і ритмічно повторювати заданий музичний фрагмент.
3. Проспівати один вокальний твір (українську народну пісню) за своїм вибором.

Рекомендована література: Закон Божий. – К.: УПЦ КП, 2004; Молитовник. – К.: УПЦ КП, 2003.

До уваги випускників духовних семінарій

Волинська православна богословська академія оголошує набір студентів на 5-й курс. До академії приймаються особи, які закінчили семінарію за першим розрядом і мають бажання продовжити навчання та здобути диплом магістра богослів'я.

Вступники повинні пройти співбесіду і скласти іспити з догматичного богослів'я, Старого Заповіту, Нового Заповіту, загальноцерковної історії та історії Української Православної Церкви. Абітурієнти з інших семінарій подають документи, перераховані вище.

Випускники академії отримують право вступу до аспірантури.

Детальна інформація – за адресою: 43025 м. Луцьк, вул. Градний узвіз, 5.

Тел.: (332) 72-60-72, 72-32-12.

Інтернет-сайт: Volynska-seminaria.org.ua

16. Євреї в пустелі. Синайське законодавство.
17. Ісус Навин і завоювання Обітованої Землі.
18. Період суддів. Девора і Варах, Гедеон, Іфтах, Самсон.
19. Історія Руфї.
20. Самуїл – пророк і суддя.
21. Саул. Помазання на царство, перемоги і непослух його перед Богом.
22. Давид – цар, пророк і суддя.
23. Цар Соломон. Побудова Храму.
24. Пророки Ілля і Єлісей.
25. Пророк Іона.
26. Пророк Даниїл. Три отроки в печі вавилонській.

Новий Заповіт

1. Різдво Богородиці. Введення в Храм і виховання.
2. Благовіщення Пресвятої Богородиці.
3. Різдво Христове. Поколоніння пастухів і волхвів. Стрітення Господне.
4. Йоан Хреститель, його народження і проповідь. Хрещення Господне.
5. Сорокаденний піст і спокуса Господа в пустелі.

13. Бесіда з самаряночку.
14. Вхід Господній у Єрусалим.
15. Зрада Юди. Змова юдеїв.
16. Тайна вечеря. Установлення Євхаристії.
17. Події гесиманської ночі.
18. Розп'яття, смерть і поховання Спасителя.
19. Воскресіння Христове. Явлення Господа.
20. Вознесіння Господне.
21. П'ятдесятниця. Зішестя Святого Духа.

Катехізис

1. Вчення Православної Церкви про природу і надприродне одкровення.
2. Вселенські Собори.
3. Символ віри (з 1-го по 12-й член). Історія складання.
4. Таїнства Православної Церкви: Миропомазання, Євхаристія, Шлюб, Священство, Хрещення, Єлеосвячення, Покаяння.
5. Заповіді Закону Божого (з 1-ї по 10-ту Заповідь).
6. Вчення Православної Церкви про Заповіді блаженства (з 1-ї по 9-ту Заповідь).
7. Молитва Господня «Отче наш». Сім прохань і славослів'я.

СВЯТИНИ ВОЛИНИ**Ще один Божий дім**

29 травня в Устилузі Володимирського районного деканату архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм Вознесіння Господнього. Із високопреосвященним співслужили декан протоієрей Євген Шевчук, володимирський міський декан протоієрей Юрій Пилипець, настоятель священик Андрій Суднік та інше духовенство.

За Богослужінням владики побажав усім, щоб цей храм, спорудження якого тривало шість років, був завжди наповнений щирою молитвою. Нехай Господь благословить кожного, хто сюди завітає. Не важливо, ким людина була колись і які мала переконання, найголовніше – ким вона є сьогодні і ким хоче бути завтра. Ніколи не пізно увійти до храму, головне – віра та каяття, зазначив архієрей.

Владика нагородив отця настоятеля хрестом із прикрасами, вручив ордени Святителя Миколая Чудотворця парафіяльному старості Ніні Гук, підприємцям Романові Гуку, Олександрові Сидорчуку, Ориславі Сидорчук, а також нагородив благословенними грамотами інших жертводавців.

Після Служби Божої і традиційного хресного ходу духовенство відправило заупокійну літію перед пам'ятним хрестом полеглим за волю України.

В урочистому богослужінні взяли участь голова райдержадміністрації Валентин Скуба, міський голова Віктор Поліщук, депутати місцевого самоврядування, представники громадськості.

Валерія ЛЕСЮК. Світлина інформаційної служби єпархії

ОФІЦІЙНО

Диякона Анто-на Березу зарекомендовано до кліру парафії Святителя Феодосія Чернігівського в Луцьку (указ № 41 від 31 травня 2011 р.).

Священника Романа Шлемкевича звільнено від обов'язків настоятеля парафії Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця, Преображення Господнього в с. Озеро та Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гайове Ківерецького дек. з правом переходу в іншу єпархію (указ № 42 від 6 червня 2011 р.).

Священника Ростислава Гроня звільнено від обов'язків настоятеля парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипалічі та клірика парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдекан., а **священника Анатолія Корнійчука** призначено на ці посади (укази № 43, 46 від 8 червня 2011 р.).

Священника Анатолія Корнійчука звільнено від обов'язків настоятеля парафії Архістратиґа Михаїла в с. Рудня та Великомученика Димитрія Солунського в с. Валер'янівка Рожницького дек., а **священника Ростислава Гроня** призначено на цю посаду (укази № 44, 45 від 8 червня 2011 р.).

ВІТАННЯ**Ювілеї**

Храму Пророка Іллі в с. Грем'яче Цуманського дек. – 15 років від завершення будівництва; **храмам Успіння Пресвятої Богородиці в с. Буркачі** Горохівського дек. та в **с. В'язівно** Любешівського дек. – 5 років від завершення будівництва, **у с. Красноволя** Ковельського райдекан. – 15 років від освячення місця під будівництво, **у с. Гайове** Ківерецького дек. – 5 років від освячення місця під будівництво; **ієродиякону Лазареві (Кузьмичу)**, насельникові монастиря Святителя Миколая Чудотворця в

с. Жидичин Ківерецького дек., 4 серпня – 60 років; **протоієрею Іванові Левковцю**, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Воронів Луцького райдекан., 16 серпня – 30 років священнического служіння;

протоієрею Василеві Корецькому, настоятелю парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Милітин Іваничівського дек., 19 серпня – 15 років священнического служіння;

протоієрею Євгенові Ряцю, клірикові собору Різдва Христового у Володимирі, 22 серпня – 40 років;

протоієрею Ігореві Бігуну, клірикові собору Різдва Христового у Володимирі, 25 серпня – 15 років священнического служіння;

священнику Володимирові Лазарю, настоятелю парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Знамирівка Цуманського дек., 25 серпня – 40 років.

Щиро вітаємо священнослужителів і мирян! Божого благословіння, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких газдів!

ОГОЛОШЕННЯ**Слухайте самі, радьте іншим!**

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Автор і ведучий протоієрей Віктор Пушко пропонує розповіді про свята

й тлумачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та мирянами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття протоієрея Юрія Близняка**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює **єпархіальний оптовоздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок-п'ятницю з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За до-

відками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58. Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних набоїв: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

Усім небайдужим!

Бути слабкозорою, такою, що майже не бачить, – і радіти життю, усміхатися, ще й народжувати, – справжній подвиг. Не кожна здорова людина має таку силу духу. А вона разом із чоловіком (теж інвалідом першої групи по зору) попри всі життєві негаразди тішитися з того, що має, і радіє своїй дворічній донечці.

І все було б добре в цій молодій родині, якби одного дня у 22-річної Інни Слабко, мешканки Луцька, не відмовили обидві нирки. Відтоді життя молоді мами тримається на волосині. Потрібна негайна операція з пересадки нирки, яка коштує 40 000 доларів США. Триває пошук донора, поки що серед рідних. А там як Бог дасть. Хочеться сподіватися, що буде якнайкраще.

Тож єпархіальний відділ організації благодійності та соціального служіння (завідувач Валерія Лесюк) закликає всіх небайдужих людей відгукнутися на чужу біду й допомогти зібрати потрібну суму. Навіть одна ваша гривня додасть надії на одужання тій, яка впоравшись із п'янкою, з нашою допомогою зуміє подолати й цю недугу.

Кошти можна переказувати на такі реквізити: р/р 29244825509100 МФО 305299 в ПАО КБ «Приватбанк». Код ЄДРПОУ 14360570, для поповнення карти 4405885811844197 Ляшенко Олени Миколаївни, 2539404227.

Також можна допомогти особисто, звернувшись до мами хворої за телефоном: 097-652-65-03 (Ляшенко Олена Миколаївна).

ПАЛОМНИЦТВА

4–16, 18–30 липня, 1–13 серпня, 15–27 серпня, 26 серпня – 7 вересня – до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Новоспаський скит, Інкерманський монастир), Сімферополь (архієрейська Літургія в кафедральному соборі Рівноапостольних Володимира й Ольги, Троїцький монастир, Петро-Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, каплиця (тантина) Єлени й Константина), Топловський монастир. Зголошуватися не пізніше як за тиждень до першого дня паломництва. Вартість (проїзд, проживання та екскурсії): 1 500 грн у приватному секторі, 1 700 грн – на квартирах; для дітей дошкільного віку – 1 000 грн.

26 червня – до Берестечка з нагоди відпустового свята та чергової річниці Берестецької битви (Патріарша Літургія за участю архієпископа Михаїла). Зголошуватися до 25 червня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 65 грн.

28 червня, 27 липня, 30 серпня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися на першу поїздку – до 27 червня, на другу – до 26 липня, на третю – до 29 серпня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 75 грн.

7 липня, 17 серпня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися: на першу поїздку – до 5 липня, на другу – до 15 серпня. Виїзди – напередодні зазначених днів о 23.30. Повернення – у зазначені дні о 23.30. Вартість поїздки 200 грн.

15 липня, 26 серпня – до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися: на першу поїздку – до 14 липня, на другу – до 25 серпня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 65 грн.

20 липня, 24 серпня – до святинь Рівенци-

ни: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися: на першу поїздку – до 19 липня, на другу – до 23 серпня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 80 грн.

25 вересня – 2 жовтня, 27 листопада – 4 грудня, 28 грудня – 5 січня 2012 р. – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа» провадиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше 30 днів до кожної поїздки.

10–16 жовтня – до святинь Грузії: Мцхета – Тбілісі – Телаві (Кахетія) – Сігнагі – Ахалціхе (Месхетія). Зголошуватися до 1 жовтня.

10–18 жовтня – до святинь Європи: Польща,

Чехія, Австрія, Італія. Зголошуватися до 20 вересня.

28 жовтня – 7 листопада – до Святої Землі. Крім зазначеної вище програми, додається поїздка на гору Синай (Єгипет). Зголошуватися до 28 вересня.

14–21 листопада – до святинь Великобританії. Зголошуватися до 20 жовтня.

Виїзд на всі ці прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Осанна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

28 червня – 1 липня – до святинь Почаєва пішки (три ночівлі). Аби взяти участь у прочанській ході, необхідно зголоситися до Юрія Нечипорука за тел. (050) 196-17-71 й о 6.00 прибути на пункт збору – до луцького Троїцького собору.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Друк: ПраД «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07
Наклад 5000 пр. Ціна за домовленістю
Зам. № 2879

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Передплатний індекс 91241

Засновник і видавець –

Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату
www.pravoslavja.lutsk.ua

Адреса редакції: 43025 Луцьк,

Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК**Редакція:**

протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Валерія ЛЕСЮК** (відповідальний секретар), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.